

در نشست علمی و تخصصی بررسی مناطق آزاد مطرح شد:

مناطق آزاد، فرصت یا تهدید؟

کریم در خاتمه افزود: ما باید با سازمان‌های اقتصادی منطقه، پیوند داشته باشیم و با سازمان‌های مثل بریکس و شانگهای، حتما باید در پیوندهای منطقه‌ای قرار بگیریم؛ لذا اگر ما از این فرصت‌ها استفاده نکنیم به کشور ظلم کرده ایم. ما باید از منافع شرق به خصوص کشورهای شبه قاره نهایت استفاده را ببریم.

در ادامه این نشست محمد علیپور رحمتی نماینده مجلس و مسئول کمیته مناطق آزاد در کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی، در سخنانی ضمن دفاع از کلیت عملکرد مناطق آزاد و ویژه تجاری و صنعتی، گفت: ما اکنون هشت منطقه آزاد داریم و هفت منطقه هم در مرحله راه اندازی هستند.

وی با اشاره به مقایسه مناطق آزاد ایران و دیگر کشورها، گفت: در جریان این مقایسه می‌آید توجه به امکانات و امتیازهایی که به مناطق آزاد تجاری داده ایم را داشته باشیم. متأسفانه هنوز هم از مناطق آزاد تجاری انتظار مشخصی نداریم. نگاه واردات محور که در کل کشور ساری و جاری بوده است، این آسیب به مناطق آزاد هم تسری داشته، اما نباید مشکل

پانصد بخشنامه بیرون آمده باشد؛ لذا اهتمام به اجرای قانون باید در کشور وجود داشته باشد.

وی با بیان اینکه چرا در مناطق آزاد تجاری مشارکت مردمی اتفاق نیفتاده است ادامه داد: عملاً مردم با سپرده گذاری در بانک‌ها به دلیل سود تضمینی و عدم ثبات اقتصادی از سرمایه گذاری در مناطق آزاد استقبال نمی‌کنند و در مقابل بانک‌ها با منابع حاصل از این سپرده‌های مردم در جایگاه مردم در راستای سرمایه گذاری قرار می‌گیرند و بدین

جهانی جهت بهر مندتر کردن مناطق آزاد و ویژه تجاری استفاده شود. وی با اشاره به اینکه ذینفع اصلی مناطق آزاد، مردم کشور و توسعه اقتصادی کشور است، افزود: در واقع باید برای مناطق آزاد برنامه مدون و دقیقی داشته باشیم.

در ادامه این نشست محمد حسین کریم؛ استاد دانشکده اقتصاد دانشگاه خوارزمی در خصوص چالش‌های مناطق آزاد تجاری گفت: برای تشکیل مناطق آزاد شوق و ذوق زیادی وجود دارد، اما

جمالی با اشاره به اهمیت بازنگری در مفهوم اصلی مناطق آزاد، افزود: مناطق آزاد در ایران یک سری وظایفی برعهده گرفته اند که اساساً در تعریف منطقی مناطق آزاد وجود ندارد، مباحثی مثل محرومیت زدایی، اقدام فرهنگی و... در صورتی که وظیفه اصلی مناطق آزاد بحث تجاری سازی و کسب در آمد ارزی برای کشور است.

وی ضمن انتقاد به نگاه موجود به وظایف مناطق آزاد در برنامه‌های توسعه‌ای کشور، گفت: کل دغدغه برنامه‌ها این است که دبیرخانه

اقتصاد کیش - یک کارشناس اقتصادی گفت:

عدم حمایت کافی و موثر، متناسب نبودن ابزار و اهداف، استفاده راتی از مناطق آزاد، نداشتن استقلال مالی و اداری، تزلزل مدیریتی در مناطق آزاد و سنگ اندازی رقیب خارجی از مهمترین چالش‌های مناطق آزاد تجاری و صنعتی در کشور است.

یکصد و بیست و دومین نشست علمی-تخصصی با عنوان "نقش مناطق آزاد تجاری-صنعتی در رشد اقتصادی و توسعه سرمایه؛ موانع و راهکارهای عملیاتی" با حضور محمّد، ولی روزبهان؛ معاون پژوهشی و آموزش مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری و مدیرعامل پیشین سازمان منطقه آزاد تجاری-صنعتی ازنلی و احمد جمالی؛ معاون اقتصادی دبیرخانه شورایی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، محمّد حسین کریم؛ استاد تمام دانشکده اقتصاد دانشگاه خوارزمی و محمد علیپور رحمتی نماینده مجلس و مسئول کمیته مناطق آزاد کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی برگزار شد.

محمّدولی روزبهان؛ معاون پژوهشی و آموزش مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری در ابتدای این نشست ضمن بیان اینکه مناطق آزاد یکی از پیشران‌های اصلی توسعه در کشورهای پیشرفته دنیا به ششم می‌روند، گفت: مناطق آزاد در واقع ابزاری برای توسعه و پیشرفت انتقال تکنولوژی، رشد اشتغال و در یک کلام مدرنیته کردن اقتصاد کشور محسوب می‌شوند.

وی با اشاره به تعریف مناطق آزاد در کنوانسیون کیوتو، افزود: اساس شکل گیری مناطق آزاد راهبرد صادرات محوری است. در واقع رویکرد بر رونق گری برای مناطق آزاد بسیار مهم و حائز اهمیت است. معاون پژوهشی و آموزش مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری با اشاره به تاریخچه مناطق آزاد در جهان، خاطر نشان کرد: تاریخچه مناطق آزاد به صورت ابتدایی به قرن ۱۶ میلادی بازمی‌گردد در آن زمان با اعطای برخی معافیت‌ها به بنادر، این واقعیت شروع به شکل گیری کرد، اما در سال ۱۸۸۸ در بندر هامبورگ اولین منطقه آزاد تجاری جهان شکل گرفت. همچنین مناطق آزاد در سنگاپور، هنگ کنگ نیز قبل از جنگ جهانی شکل گرفته است و آنچه که ما از مناطق آزاد کنونی می‌شناسیم با ظهور شائون در ایرلند بعد از جنگ جهانی دوم آغاز شده است.

همچنین وی افزود: تجارت آزاد، تولید صادرات محور و سیاست مقررات زدایی سه محور اصلی در شکل گیری مناطق آزاد است. روزبهان با اشاره به عملکرد مناطق آزاد خاطر نشان کرد: با وجود تمام تلاش‌ها، در مجموع مناطق آزاد در ایران با اهداف خود فاصله دارد. به عنوان مثال در شاخص صادرات، ۷۵ درصد صادرات چین از مناطق آزاد این کشور اتفاق افتاده است، اما این رقم در ایران ۱ درصد است. همچنین سهم مناطق آزاد در شاخص سرمایه گذاری خارجی در ایران نزدیک به ۱۰ درصد که این رقم با پیش‌بینی‌ها فاصله زیادی دارد. با این وجود معتقد ایده مناطق آزاد موفق است، اما باید آذغان نمود هنوز این ایده در کشور ما به هدف اصلی خود اثبات نکرده است.

وی با توجه به ضرورت آسیب شناسی عملکرد مناطق آزاد و شناخت دلایل عدم توفیق کامل آنها در دستیابی به اهداف مورد نظر اشاره کرد: برگزاری این نشست با حضور ذی‌نفعان مناطق آزاد بالاخص سرمایه گذاران بخش خصوصی می‌تواند منجر به توفیق مناطق آزاد کشور در رسیدن به اهداف مورد نظر باشد.

شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی گفت: ما با مفهوم مناطق آزاد به صورت ابتدایی مشکل داریم؛ لذا معمولاً با معلول‌ها درگیر می‌شویم. از آنجایی که اصل مفهوم واردات است به نقد و بررسی نگذاشته ایم لذا در روند اجرای مناطق آزاد دائم با مشکل مواجه می‌شویم. در واقع اختلاف بین هدف صنعت و تجارت یکی از مشکلات اساسی و ابتدایی مفهوم این مناطق است.

واردات را تنها متعلق به مناطق آزاد بدانیم. این نماینده مجلس با اشاره به وجود ذهنیت‌های منفی در خصوص مناطق آزاد، گفت: بر اساس گزارش‌های سالانه ۷ میلیارد دلار واردات غیر رسمی در کشور داریم که معمولاً در واردات مناطق آزاد متهم می‌شوند که به هیچ وجه این امر درست نیست و کارآمدی مناطق آزاد را با تغییر دائم در قوانین زیر سوال برده ایم.

وی با اشاره به اینکه ما برای زیرساخت‌های مناطق آزاد هیچگونه قانونی نداریم ادامه داد: در واقع باید سوال کنیم مابرای زیرساخت‌های مناطق آزاد چه کار کرده ایم. دولت آنطور که شاید و باید به مناطق آزاد توجه نکرده است. از سویی دیگر انتظارات افکار عمومی از مناطق آزاد زیاد است.

علیپور نقش این مناطق را در توسعه مناطق دور افتاده مرزی مثبت ارزیابی کرد و افزود: برای نمونه در منطقه آزاد ماکو فرودگاه شکل گرفت و همچنین بزرگراه خوبی ساخته شده است که همگی به واسطه وجود منطقه آزاد ماکو است در این بین برخی منتقدین مناطق آزاد نگاه شهرکی به این مناطق دارند.

محمد صادق مهربان؛ دبیر اجرایی شورای هماهنگی و همکاری فعالین اقتصادی مناطق آزاد کشور با اشاره به اینکه بخش خصوصی در مناطق آزاد به عنوان نیمه پنهان این مناطق عمل می‌کنند گفت: آن چیزی که از نگاه فعالین بخش خصوصی مورد توجه است، دفاع از عملکرد بخش خصوصی در این مناطق است.

وی با بیان اینکه مناطق آزاد سکوی واردات نیست، افزود: کل سهم مناطق آزاد از حجم واردات کالا همواره مسافر در کشور، کمتر از شش درصد است؛ لذا نگاه کلی به مناطق آزاد در دیدگاه برخی مسئولین متأسفانه منفی است.

این فعال بخش خصوصی تأکید کرد: مناطق آزاد می‌توانند به عنوان آزمایشگاهی برای قوانین کشور باشند که در صورت اجرای این قوانین موفقیت در سرزمین اصلی پیاده سازی شود.

ترتیب اقتصاد مردمی صورت نمی‌گیرد. این محقق اقتصادی افزود: باید پرسیده شود ملتی که در همه صحنه‌ها حساسه خلق می‌کنند، اما چرا در مباحث اقتصادی این چنین عمل نمی‌کنند؟ در پاسخ به این پرسش بر این باورم مسئولین به مسئولیتشان در قبال مردم به منظور واگذاری واقعی صحنه به مردم عمل نمی‌کنند.

کریم همچنین با اشاره به بندهای دیگر اقتصاد مقاومتی، گفت: حوزه فعالیت مناطق آزاد باید بستری برای ورود تکنولوژی‌ها، گسترش و تسهیل صادرات باشد تا در پی این منابع مالی خارجی وارد اقتصاد ملی شود که این مهم اتفاق نیفتاده است.

وی در تشریح فضا و قانون جهت تسهیل سرمایه گذاری در مناطق آزاد افزود: امنیت و بازده سرمایه گذاری در کشور منفی است به جای تسهیلی برای سرمایه گذار اختلال ایجاد کرده ایم.

این استاد دانشگاه با اشاره به هشت هدف اصلی مناطق آزاد، گفت: با بررسی اهداف مندرج در تشکیل مناطق آزاد شاهد آنیم که بعضاً اهدافی را تعیین کرده‌ایم که شرایط تحقق آن وجود ندارد و پارسی به مناطق آزاد تجاری ندارد؛ لذا برخی از این اهداف مثل زیرساخت و اشتغال و طیفه سرزمین اصلی است که برعهده مناطق آزاد گذاشته شده است.

وی به مهمترین چالش‌های مناطق آزاد اشاره کرد و گفت: متناسب نبودن ابزار و اهداف، استفاده راتی از مناطق آزاد، نداشتن استقلال مالی و اداری، تزلزل مدیریتی در مناطق آزاد و از همه مهمتر سنگ اندازی رقیب خارجی از مهمترین مشکلات این مناطق به شمار می‌رود؛ لذا اهتمام به تحقق مناطق آزاد باید سرلوحه تمامی قوای کشور باشد اگر مادرست عمل کنیم سرمایه گذار حضور پیدا می‌کند. از سویی دیگر تحریم‌های همه جانبه نیز تأثیر منفی بر حضور سرمایه گذار داشته است. البته معتقدم بیش از تحریم‌ها عدم توانایی ما بر عملکرد مناطق آزاد تجاری تأثیر گذار بوده است.

برای رسیدن به اهداف نهایی آن اقدام موثری صورت نمی‌گیرد؛ لذا از زیرساخت تا قانون و مقررات در این مناطق با مشکل مواجه هستیم. حسین کریم با اشاره به اینکه تجارت موثر توسعه است، گفت: در دیدگاه‌های اقتصادی چه خوشبینان و چه بدبینان در اصول تجارت همفکر هستند. از سویی دیگر شتاب سرمایه گذاری بر اساس ذهنیت کینز و کلاسیک حوزه اقتصاد صورت بندی شده است. در واقع مناطق آزاد نقش شتاب‌دهنده سرمایه را دارند.

استاد حوزه اقتصاد دانشگاه با اشاره به اینکه مناطق آزادی دروازه واردات ششده است گفت: در اهداف اولیه مناطق آزاد باید مبنای صادرات و ارز آوری کشور باشند؛ لذا بر این باورم مناطق آزاد باید کالایی برای تولید و صادرات داشته باشند.

این محقق اقتصادی با اشاره به مفهوم "رشد نوین اقتصادی" گفت: ویژگی‌های اصلی رشد سریع و جمعیت مولد، بهره‌وری، نرخ بالای تغییر زیربنایی، شهرنشینی، همراه اشتغال، گسترش مبادلات برون مرزی، جریان بین‌المللی کار و سرمایه همگی در رشد نوین اقتصادی تأثیر گذار هستند که در بین مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در دو ویژگی آخر تأثیر مستقیم دارند.

وی با اشاره به جایگاه مناطق آزاد تجاری در قوانین بالادستی کشور گفت: تنها در یک برنامه توسعه به مناطق آزاد توجه شده است. باید سسوال شود که آیا تا به حال به نقش مناطق آزاد توجه اساسی شده است؟ از سویی دیگر جایگاه مناطق آزاد در اسناد بالادستی کشور کاملاً خالی است. این به این معنا است که ما شاید قانونی را تصویب کنیم، اما مامتهامی برای موفقیت آن نداشته باشیم.

کریم با اشاره به تعارض موجود در قوانین ادامه داد: بسیاری از قوانین، جدایی‌ها و ادغام‌ها بیشتر یک اقدام رسانه‌ای است که هیچ محتوای اصلی ندارد.

وی با اشاره به اینکه دولت قبلی ۵۰ بخشنامه برای مبانی اقتصاد مقاومتی صادر کرد افزود: فکر نمی‌کنم هیچ اقدام موثر هم از دل این

مناطق آزاد کجا و ذیل کدام ساختار مدیریتی کشور باشد؟ در صورتی که باید به صورت مشخص نقش مناطق آزاد در "جی دی بی" کشور معلوم شود و آنگاه باید انتظار داشته باشیم مشوق‌هایی همچون معافیت مالیاتی معنادار شود.

وی با اشاره به نقش مناطق آزاد در برنامه‌های توسعه ایران، گفت: من به عنوان فعال در امور اقتصادی و مناطق آزاد در طول این دهه سه هنوز متوجه نشدم کشور از مناطق آزاد چه انتظاری دارد؟ لذا تا زمانی که نمانیم در کجا قرار داریم نمی‌توانیم به پیش برویم.

جمالی با اشاره به اهمیت و جایابی مناسب قانون مناطق آزاد در برنامه هفتم توسعه کشور خاطر نشان کرد: باید به الگوی حکمرانی در مناطق آزاد تجاری توجه خاصی کرد؛ لذا از هم اکنون باید نقش توسعه آینده را برای مناطق آزاد مشخص کنیم.

وی با اشاره به مجموع ۹۲ منطقه آزاد ویژه و اقتصادی در کشور خاطر نشان کرد: ما به اندازه چندین استان به تمامی این مناطق فضا داده ایم، از نظر جمعیت هم چند برابر چند استان ساکن این مناطق هستند. اما متناسبانه نسبت بین این مرکز را با هم نمی‌دانیم. از سویی دیگر ساختار حکمرانی مناطق آزاد هنوز معنادار نیست؛ لذا در مناطق مدل حکمرانی ما مشخص نیست، شاید خصوصی سازی درست این باشد که مناطق ویژه را به سمت خصوصی سازی ببریم.

جمالی با اشاره به مشکلات اجرایی این نود و دو منطقه آزاد و ویژه خاطر نشان کرد: در صحنه عمل در بازار کار، سرمایه، بانکداری همگی این مناطق تابع سرزمین اصلی هستند؛ لذا باید در حکمرانی مناطق آزاد توجه ویژه‌ای شود.

وی با اشاره به این موضوع که چگونه باید نظارت دقیقی بر مناطق آزاد داشته باشیم، گفت: باید سه سطح ملی، منطقه‌ای و سرمایه گذار از هم تفکیک شود و در مدل موفق باید هر سه این‌ها در کنار یکدیگر با استفاده از تجربیات جهانی به مدل موفق در همکاری و هم افزایی دست پیدا کنند؛ لذا پیشنهاد می‌کنم از تمامی مدل‌های موفق در عرصه

تماس جهت درج آگهی: ۰۷۶۴۴۴۲۳۹۱۱

معرفی دفاتر املاک جزیره کیش

املاک اوستا
به مدیریت: حمید شجاعی
۰۹۳۴۷۶۸۷۵۵۰-۵۱
آدرس: شهرک نوبنیاد، میدان بهارستان، شماره ۲۶

املاک باما
به مدیریت: مهر داد نعمتی
۰۹۳۴۷۶۹۲۴۶۹
۰۷۶۴۴۴۲۳۳۳۳
آدرس: بازار پادنا، املاک باما

املاک ارگ
به مدیریت: علی صالحی خشکرودی
۰۹۰۱۶۶۵۷۷۷۷
آدرس: بازارچه گلدیس، پشت مسجد زینب(س)، غرفه ۳۵

املاک آتیه
به مدیریت: سهیلا ابادری نژاد
۰۹۳۴۷۶۹۸۰۹۲
آدرس: برج مونا، طبقه اول واحد ۳

املاک دکاموند
به مدیریت: سید احمد سیدی
۰۹۱۲۱۱۰۳۰۰۷
آدرس: خیابان کاشانی، جنب بازار بهکیش، ساختمان ایران سازه، طبقه ۷

املاک دانشمند
به مدیریت: محمد دانشمند
۰۹۳۴۷۶۹۵۲۵۳
آدرس: فاز دو صدف، مرکز خرید گلستان، طبقه اول، غرفه ۶۴

املاک آینده
به مدیریت: وحید سراب
۰۹۳۴۷۶۸۷۰۷۹
آدرس: بلوار امیر کبیر ساختمان هدیش

روزنامه اقتصاد کیش

۰۹۳۴۷۶۸۰۷۱۴ @eghtesadkish ۰۹۳۴۷۶۸۰۷۱۴ ۰۷۶ ۴۴۴۲۴۹۹۹

اقتصاد کیش